

Podrobnosti a barvy v reliefu,

H. Váňata
DESIGN DEVI-

vplatňování malířské perspektivy

Pro perspektivní reliéf stejně jako pro perspektivní malbu platí pravidla malířské perspektivy.

Vlivem prostředí, které je mezi okem a pozorovanými útvary, se mění světlost i barevnost daných útvarů viditelných z blízka. Vtipně tuto situaci popsal Leon Battista Alberti výrokem: „Loka vyletají přimocané věci, letí až k pozorovaným tělesům. Tu nabere světlo a barvu a více se zpět do oka a neseny přilíznou k ní na revivě obrazu. Ta která letí z blízka, donese hodně světlosti i barevnosti, ta která letí z dále, většinou cestou ztratila a klade jen nepřatný zbytek na obraz.“ Do hloubky obrazu, i reliéfu musí být barevnost i jas barev potlačován, tím pak je prostor vyjádřen dokonaleji.

O osvětlení při reliéfu velmi nutně se stává, muto by vyjit samo sebou. Mělo by se napodobit osvětlení slunečním nebo měsíčním. Většinou je to světlo středové.

Lidské oko se lyží od oka geometricky. Oko je vybaveno sítnicí, na níž končí zrakové nervy. Jestli

padá' obraz na jeden nervový konec nebo
na konce těsně spolu sousedící, splývají
vjemny v jediný. Když má mít oko dojem
podrobnějšího vidění, tak musí být obrazy
odděleny řadou nepostřehnutelných nervových ukon-
čenií. Například když se díváme z blízka
na lesní mýtinu, tak vidíme jednotlivé
listy trávy, květy, větve i s jehličím.
Z větší dálky ož tráva splývá v celek
a na stromech unimálně jen trar
Z velké dálky pak zůstanou všechny detaily
a mýtinu je v lese unimálně jen
jako světlejší část celkové zeleně.

Do hloubky perspektivy v obraze,
relieftu musí ubývat podrobnosti. I přes
to, se zobrazení daného prostoru nemí
tak vyrazit. V kontrastu k tomu se
v popředí musí objevit hodně podrobnosti!

Příkladem těchto kolorovaných reliéfi
je o. svatého Jara z počátku 17.
Století Týnského chrámu v Praze.
Je na severním pihří musí hlavní a jižní
chrámovou loď!

Dalším příkladem, jak pracovat s detaily
je i práce Lorenza Ghibertio na
dveřích florentského baptistéria v dómu
Santa Maria del Fiore. 1300 z let
1403-1424.

Používání zásad reliéfu při malířství je
další pomocnou technikou. Na perspektivní (2)

malbu se dá dívat jako na velmi plochý relief. Veděti to už stáří mistrů. Když malovali krajinu, nebo rozsáhlý interier nanášeli nejprve pozadí, to pak ještě vyhladili škrabkou, tím se ztlumila barevnost a stáhnuli ji to plochy. Pak postupně do přední části obrazu nanášeli živější barvy, tak i silnější barevnou vrstvu. Nakonec na předmosty v popředí nanášeli jasné bílou v silné plastické vrstvě. Každá z těch barev má pak svůj stín i světlo. Oko pak učiní prostorný útok a celkový dojem z takového z takového díla je pak dokonalý. Reprodukovat taková díla je pak jistým problémem, mnohá díla si tak vadyji porážely odlytaly, podle nichž bylo zhotoveno vazidlo a to bylo vytlačeno do dokonale barevné reprodukce, tím došlo požadování plasticity.

Také rytci používali zásad reliefu. Jedem z nejvýznamnějších italských rytců, Jovodeon z Benátek, Giovanni Battista Piranesi (1707, 1778) používal pro kresbu v popředí hlubokých vrypů, v pozadí však mělkých. Na otisku desky pak měly čáry v popředí světlá a širší a byly vysoké, v pozadí pak ploché. Tím byla krásně docílena plasticita obrazu.